

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre . . . 16 frt. Negyedévre . . . 4 frt.
Félévre . . . 8 frt. Egy óra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy □ centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Közigazgatás reformja.

III.

Az új vármegyék igazgatásának élen mint nem többeszerű dignitáriusok, hanem mint valóságos vezető hivatalnokok a főispánok fognak állani.

Minden közeg, mely a vármegyék ujonnan szervezendő organismusaiba beillesztetik alája rendeltetik a főispánnak.

Ez azt teszi magyarul, hogy ebben az organismusban minden testrészt csak olyan mozgást tehet, a milyent a főispán, mint a hatalmi érdek letéteményese megszab.

Hogy e kiterjesztett főispáni hatalmi kör, és a vármegyei hivatalnokok szorosa vont alárendeltségi és függési helyzete mellett az önkormányzati jogok minő parányokká zsugorodnak össze — az önként érthető.

Mert mihelyt a népakarat szabad elhatározási és önrendelkezési jogkora a hatalmi befolyás által annyira korlátoztatik, hogy minden szabadabb mozgás ugyszólva lehetetlen — akkor nem lehet többé komolyan beszélni arról, hogy a vármegyei igazgatásban a hatalom érdekeinek célja vett teljes megóvása mellett az önkormányzatban gyökerező népjogok és cselekvési szabadság is kifejlődhessék.

Hogy képet alkothassunk magunknak a leendő vármegyei szervezetről szükséges tudnunk, hogy kik és minő módon fogják az egyes igazgatási funkciókat teljesíteni.

A javaslat szerint a főispán tehát a hatalom képviselőjének lesz alárendelve a kinevezendő alispán, az árvaszéki elnök, az ujonnan szervezendő jogtanácsos, a tanfelügyelő, az erdőfelügyelő, a pénzügyigazgató.

A főispán lesz elnöke a megyei bizottságnak, az állandó választmányának, a közigazgatási bizottságnak.

Az alispán vezeti a vármegyei közigazgatást, de mindenkiben alája rendelve a főispánnak.

Ezzel szemben a megyei önkormányzat hatásköre jövőre ez lenne.

Fenntartatik e hatáskör jövőre is, de azt a megye csak a kormány felügyelete alatt és a törvény korlátai (?) között gyakorolhatja.

Fenntartatik a megyék joga, hogy közérdekű és országos ügyekkel foglalkozhassanak. (?)

Levelezhetnek (?) egymással és kérvelezhetnek (?) az országgyűléshez.

Tiltakozhatnak (?) a törvénytelen adó behajtás és meg nem ajánlott ujonczok kiállításá ellen.

Szabályrendeleteket alkothatnak.

Ellenőrizhetik (?) a közigazgatás menetét, s a hatósági közegek működésére és a fegyelmi vizsgálat elrendelésére is befolyása (?) leendő.

Módja lesz a j ö t k ö n y s á g i, k ö z m ű v e l ő d é s i é s k ö z g a z d a s á g i ü g y e k b e n i n t é z k e d n i.

Ime: így fog kinézni ezentul a vármegye.

Vagy így: levelezhet, kérvényezhet, szabályrendeleteket alkothat, ellenőrködhetik, módja lesz intézkedhetni, vagyis némely dolgokban végzi a hatalás-h e t é s szerepét.

Egy szóval a vármegyei önkormányzat oda lesz összezsugorítva, hogy t e h e t e g y é s m á s d o l g o k a t, d e c s a k u g y h a a k ö z p o n t i h a t a l o m a d a n d ó e s e t e k b e n j ó n a k l á t j a m e g e n g e d n i, h o g y a v á r m e g y e t ö r v é n y h a t ó s á g a e z t v a g y a z t m e g t e h e s s e.

De nem lesz törvényben biztosított joga arra, hogy bármit is elhatározzon, s bármint elhatározott intézkedés végrehajtását követelhesse, mert ama közegek, melyeknek működésétől valamely elhatározott intézkedés végrehajtása függ nem a törvényhatóság, hanem a központi hatalom akaratának tartoznak engedelmessékedni és azt hajtják végre a mit a hatalom rendel.

Hogy a vármegyei törvényhatóságok egymással levelezhetnek, hát ez igen dicső nyeresemény, de semmivel sem több, mint minden embernek ama vele született joga, hogy magán vagy közdolgokban levelet válthasson azzal, a kivel épen neki tetszik. Ebben a jogban még egyáltalán nincs biztosítva semmi olyas, a mi azt a hitet ébreszthetné fel a törvényhatóságban, hogy neki valami önrendelkezési szabadsága van, a melylyel korlátlanul élhet.

A javaslat szerint kifejezett intézkedési joga a vármegyéknek csak jótékonyági, közmívelődési és közegészségi kérdésekben lesz, vagyis meg lesz engedve, hogy ilyen természetű dolgokban valamit elhatározhat, de csak azt hajtathatja végre, a mit a központi hatalom maga is létesíthetőnek tart, mert a hatalom nagyon jól gondoskodik arról, hoáy a vármegyékben semmi olyan ne történjék, a mi a hatalmi érdeket érintheti.

Mind ebből világosan megérthető, hogy abszolút állami igazgatás hozatik be a vármegyékben s a törvényhatóság nem lesz egyéb egyszerű tanácskozó testületnél, a melynek hatásköréből minden intézkedési jog és elhatározási szabadság kivétetik, s ez uton formaszertű harc idéztetik fel a hatalom és önkormányzat között még pusztán jótékonyági, közegészségi és kulturális kérdésekben is.

Hogy ilyen meddő küzdelemre fognak e a vármegyei törvényhatóságok tagjai vállalkozni, az olyan kérdés a melyre nem nehéz válaszolni, mert nagyon könnyen átlátható, hogy önértékes és jogaikra valamit tartó férfiak nem kívánnak egyszerű uszályhordozóivá lenni annak a hatalomnak, amely legrosszabb esetben csak megalkudni kíván s jogokat másnak csak kegyelemből enged át.

Mindebből az is megérthető, hogy a kormány e javaslatlall tényleg nem czéloz egyebet, mint végleg konfiskálni minden önkormányzati jogot, s bár egyre erősítgeti, hogy a közigazgatás menetére befolyást enged a népakaratnak, de kifejezett intézkedési jogot nem ruház át a törvényhatóságokra.

Hogy e kísérlettel szemben a jogaira féltékeny nemzetnek a legmesszebb menő védelmi hadjáratot kell folytatnia — nem szorul bővebb bizonyításra.

Most tudjuk miért kell küzde-nünk.

Készülni kell reá teljes elszántsággal.

A kir. táblák decentralizációja.

Mint bírói körökben beszélük, a decentralizáció életbeléptével a következő kir. táblai bírók fognak nyugalomba vonulni: Kudlik István, Bellágh István, Rimély Antal, Heteyi Gyula, Szerdahelyi Károly, Lovag Havás István, Mutsó Mihály, Fay Antal, Tamásy Béla, Stancsich György, Barcza Gábor, Kulcsár Lajos, Barthos Tivadar. — A kir. táblai tanácselnökök iránt is már megtörtént a megállapodás. E szerint tanácselnökök lesznek: Polgár Ignác, Vavrik Béla budapesti kir. táblai tanácselnök. Ballegh József curiai bíró, dr. Laszy József, Bernáth Elemér, Vági Mór curiai bíró, kisegítő bírák: Bernát Géza, Horvát Jenő, Fluk Ádám, Csathó Ferencz budapesti kir. táblai bírák. Fekete Gábor és Schneider József marosvásárhelyi táblai tanácselnökök. Ezek a kinevezések, — a lamint a bírák kinevezése február 1-én, vagy legkésőbb február 4-én fog a hivatalos lapban közzé tétetni.

Politikai hírek.

Schlauch püspök a királynál. Politikai és papi körökben nagy fontosságot tulajdonítanak ama körülménynek, hogy a király Schlauch Lőrincz nagyváradi püspököt magához hívatta Bécsbe. Ez által is megerősítettnek vélik ama fellevelet, hogy a legfelsőbb körök jelöltje a magyar primási székre.

csakugyan Schlauch Lőrincz, ki nemcsak legkitűnőbb tagja a felső klerusnak, de a legmagasabb körökben és nagy kedveltségnek örvend. Kinevezését bizonyosnak tartják.

A képviselőház. szombati ülésében tisztán csak a hercegprímás halála következtében szükségessé vált intézkedések fölött tanácskozott s a határozatok kimondása után az ülés véget ért. A kisdobóvási törvényjavaslatnak felfüggesztett részletes tárgyalását a hétfői ülésben folytatják.

A katolikus autonomia ügyében mozgalom indult meg a fővárosban. Szombatra volt összehívva az első konferencia ez ügyben Polonyi Géza orsz. gy. képviselő által, de az értekezlet — tekintettel a katolikus egyházat ért nagy veszteségre — tanácskozását egyelőre elhalasztotta.

Klerus és az elkeresztelési ügy. Mint Esztergomból távirják a r. kath. főpapságnak az elkeresztelés kérdésében tanúsítandó magatartásán az új viszonyok alapján változtatni nem fognak. A kormány ismert rendelete ellen a klerus alsó körében támadt az erős mozgalom, mely a konfliktusra vezető utat megtörte s ez az új primás alatt sem fog erejéből veszíteni. Kétségtelen azonban, hogy az új primás esetleg az alsó papság intencziói ellenére is elintézheti az egyház és az állam közt támadt konfliktust s az esetben az alpapság mozgalma egyelőre vezérét veszti, a mi azonban nem a harc megszűnését fogja jelenteni.

A házból.

A kisdobóváról szóló tjavaslat tárgyalása alkalmával.

Zay Adolf: A javaslatban foglalt intézkedés feladatát Herman Ottó teljes őszinteséggel adta elő. Csatlakozott ezen intenczióhoz Csátár is. A miniszter főnök gondolkodásának igen jól esett ezen istápolás, a melyet a házának ezen két vezérférfiától nyert, a kik kellőleg illusztráltak azt a jámbor szöveget, melyből a törvényjavaslat intencziója kiolvasható.

A szónok ezután polemizál Herman Ottóval; a többi közt ezeket mondja:

Mindannak dacára, hogy a szász faj, hála az égnek, szaporodik és boldogul e házában, fájdalom, megtörténik az, hogy vannak szász házak és udvarok, melyekben nem lakik szász ember. De honnan ered ez? Én láttam oly házakat Nagyküküllő megyében, az erdélyi kultur-egylet első elnökének (Felkiáltások: Eljen! dicső vezérlete alatt álló megyében, a hol valóban megtörténik, hogy be vannak falazva a szász házak ablakai; de nem azért, mert kihaltak lakói, hanem mert ki vannak tűze az ottani dicső közigazgatás által. (Élénk felkiáltások: Ez nem igaz! Nyugtalanás.)

Horváth Gyula: (kilép a terem közepére s kétszer a szónok felé kiáltja: Nem igaz! Hazugság!) (Ellenmondások. Zaj.)

Bartha Miklós: Konkrét adatokat kérünk! (Felkiáltások: Halljuk! Halljuk!)

Zay Adolf: Elhagyták házaikat, mert azon közigazgatást, melyben részesültek, nem találták tudósnak, nem találták előnyeik előmozdítására alkalmasnak. (Ellenmondások. Zaj.)

Végül kijelenti, hogy nem fogadja meg a Liszt Frigyes tanácsait hanem továbbra is a maga útján megy.

Herman Ottó személyes kérdésben szólal fel: azzal a guynnyal és czélzattal szemben, melyet akkor éreztetett, mikor azt mondta: „Herman Ottó és Csátár Zsigmond, a ház vezérférfiai! Én — ugymond — nem kérdem, hogy Zay képviselő ur rólam mit tart; azt sem kérdem, hogy mit tart Csátár képviselő urról, hanem kifejezem, hogy megkülönböztetést e házban nem ismerek és nincs azt arra, hogy egy megválasztott és igazolt képviselővel való összehozás akár engem, akár más irt a házban nem kompromittálna. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Ezt a czélzatosságát a t. képviselő urnak egyszerűen visszautasítom. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Horváth Gyula: Az az objektív, szerény modor, melylyel a t. képviselő ur ezeket a kérdéseket tárgyalja, bizonyossá annak, hogy ugy itt a képviselőházban, mint az országban vannak olyan egyének, a kik mindig provokálva, folytonosan panaszkodnak. És ezt az irányzatot senkinek képviselheti jobban, mint Zay képviselő ur. Hiszen mi volt az, a miről most beszél? Meghamisítása a legrégibb és legújabb történelemnek.

A szónok rámutatott azokra az okokra, melyek oda hatnak, hogy a szászok nem szaporodnak; azután így folytatja. A képviselő ur előáll és egy egyént, a ki nincs itt és nemcsak őt magát, hanem ő vele az ország egy kulturális intézményét is, a melynek ő

elnöke, kicsinyléssel és rágalommal illet. Mit szolana ön ahhoz t. képviselő ur, ha itt előállának a magyar képviselők és önöknek az univerzitását, önöknek a kultur intézményeit és az önök kulturintézménye élen álló egyéneket palam et publice a magyar képviselőházban rágalmazni kezdenék? Önök pedig, a kik az elnyomatásról panaszkodnak önök előállának és itt a magyar képviselőházban rágalmazzák kulturintézményeinket. (Igaz! Ugy van!) szabadon rágalmazzák ezek vezérférfiait. (Ugy van!)

A ki valamiről valamit állít, annak az én felfogásom szerint, — mert én minden embert egyforma mértékkel mérek — egy kötelessége van, hogy állítását bizonyítsa is be. (Igaz! Ugy van!) Mutasson ön rá t. képviselő ur, mert ugy itt a magyar parlamentben komoly embernek szólni nem szabad, hogy rá ne tudjon mutatni arra, hogy a közigazgatás rosszának vagy a közigazgatás visszaélésének eredménye az, hogy egy vagy más községben lakatlanná vált egy ház és egy udvar.

Mint hogy képviselő ur a lakatlan udvarokat keresi, rámutatok én a képviselő urnak saját választókertületének egyes községre; rámutatok Rozsnyóra és kérdem rosz ott a közigazgatás? Hiszen önök meg vannak vele elégedve, hogy mennyire jó! Rá tudok mutatni Prázmára és feltudnám sorolni csaknem minden községet annak a vidéknek, a honnan ön képviselő és a hol befalazott úresen álló udvarok láthatók.

De én, a mit állítok, be is tudom bizonyítani. De mutasson ön egyetlen szász házat, a melynek tulajdonosa a közigazgatás rossz-sága, vagy az e téren elkövetett visszaélések következtében lett volna lakatlan. Elmondám azonban itt a házban, tudva és nem bujva itt azon jog mögé, mely-nélfogva képviselőt nem bánthatnak azért, a mit a képviselőházban, ha rágalmaz is, mond mondok e mögé bujva nagy bátran ily állításokat a világba dobni: (Igaz! Ugy van!) ez lehet az önök szokása, de ez olyan szokás, melyet a magyar parlament méltányol, nem lesz soha. (Élénk helyeslés és tetszés.)

Simor János.

A primás naplója.

Mint Esztergomból távirják előkértül a boldogult primás 1867-től vezetett primási naplója is. A naplót a Szentháromság nevében kezdi. Latin nyelven van írva s két kötetből áll. Az első vöröses barnás papirkötésben van, a másik pedig fekete s zöld csin-vat vászonba van kötve.

Tiszta, olvasható öreg avas írás, az idős embereknel szokatlan kis betűkkel. Sehol egy tintafolt vagy más piszok. E naplót a primás a legnagyobb titokban írta és senkinek nem volt létezéséről tudomása közvetlen környezetében sem. Széles margókat hagyott az egyes oldalakon, a hova a dátumokat vezette.

A legapróbb házi dolgoktól kezdve a legfontosabb politikai mozzanatokig minden fel van e naplóban vezetve. 1891-ben október 14-én Alesuthon volt. Érdekesen írja le a főherceg kedvelt tartózkodási helyét s különös figyelmet fordított az alesuthi templom leírására. Október 28-án Budapesten volt s a kultuszminiszterrel értekezett a vallás- s tanulmányi alap kezelése tárgyában.

Részletesen leírja a köztük kifejtett eszmecserét. Igen érdekes az elmélkedés, melylyel az 1880-iki évet kezdi. Különbben minden elején néhány sor elmélkedés van. 1880-ban a zsidókra vonatkozó bibliai citatummal kezdi s azután így folytatja: „az én népemet is a végrehajtók tették tönkre.

A történetiről, kinek ez érdekes kötetek kezébe fognak kerülni, nagyon sok fontos históriai tény magyarázatát olvashatja majd ki belőlük.

Ki vezeti az ügyeket?

Hogy a primási ügyeket ki fogja vezetni az új primás kinevezéseig, arra nézve avatott helyen alig van nézeteltérés. Századok óta fennálló gyakorlat, hogy ez a megbízás a korra legidősebb érseket éri.

A jelen esetben Haynald kalocsai bíboros érsek volna a jelölt, ha komoly természetű betegsége ki nem zárná, hogy ilyen nagy tevékenységet involváló megbízást elvállalhasson.

A primási ügyek ideiglenes vezetésével tehát, valószínűleg már a legközelebb jövőben, Samassa egri érseket fogják megbízni. Így történt ez Scitovszky primás halála után is, a mikor a primási szék betöltéséig Bartakovics egri érsek vitte a primaciális dolgokat a rangban idősebb, de súlyosan be-

teg kalocsai érsek helyett. Bartakovics ekkor erősen reménylette, hogy a királyi kegy őt fogja kijelölni, a mikor a primási szék végleges betöltésére kerül a sor. Csalódott, mert 1867-ben Simor János lett Scitovszky utódja.

Abban a kérdésben, hogy sokáig marad-e üresedésben a Simor halálával megtre-sedett primási szék, avatott körökben már most is az a nézet uralkodik, hogy az új primás kinevezése nem késhet nagyon sokáig. Tény, hogy rendes időben pár esztendeig is üresen szokták hagyni a primási széket s ez idő alatt a primaciális jövedelmek a val-lás-alap javára estek. Oly gyors kinevezés, mint annak idejében a Simor kinevezése volt, a ritkaságok közé tartozik az esztergomi ér-sekség történetében. A mostani viszonyok mindenesetre más okból, mint akkor — megint a primási szék lehetőleg gyors betöl-tését követelik. Oly kérdések vannak tüg-gőben, melyek sokáig elintézetlenül nem marad-hatnak s illetékes körökben kétségtelennek hiszik, hogy Róma kérni fogja a királyt, hogy az ország primási méltóságát sokáig betöltet-lenül ne hagyja.

A bebalzsamozás.

A bonczolást szombaton reggel 9 óra-kor eszközölte Scheuthauer tanár. A tanár a primási palota vendége. A bonczolás egy má-sodik emeleti terem előszobájában volt, hová a boldogultat ágyával együtt föl vitték. — A holttestet levetkőztetve hosszú asztalra fek-tették, mely alá homok volt hintve. A szob-ban szerte a bonczoláshoz meg bebalzsam-ozáshoz szükséges edények, üvegcsek, mű-szerek voltak elhelyezve.

A bonczolásnál Reviczky Győző szol-gabíró, Aldori Mór körorvos, a tanár szolgálja s az érsek inasa volt jelen. A szolgabírónak egy kis összeütőkötése is volt a primási pa-lota embereivel. Nem akarták ugyanis meg-engedni, hogy jelen legyen a bonczolásnál. A szolgabíró hivatkozott arra, hogy hivat-a-los személy s kötelessége a körorvossala ha-láleset okának megállapításánál jelen lenni, hogy esetleg elejét vehesse hivatalos uton a támadható mende-mondának.

A külső szemlénél megállapították, hogy a hulla 165 cm. hosszú, mérsékeltén táplált, nagyon halovány.

A külső szemle után már egész bizton-sággal konstatalható volt, hogy fulladási tü-netek állottak be, s nem végelegyengülés kö-vetkeztében halt meg. Erre mutat az, hogy a viszerek tele vannak vérről.

A belső vizsgálatnál találták, hogy a tüdők erősen tágultak, s a szív nagyobb ré-szét fedik. A jobboldali tüdőben, különösen annak alsó hátsó részletében, nagyfoku sül-lyedési vérbőség volt, mely az által támadt, hogy a beteg a haláltusa alatt ezen az olda-lán feküdt; a tüdők többi részei vérsze-gények.

A halál alkalmi oka, a bonczoló tanár véleménye szerint láz volt, melyet influenza idézett elő. A bonczoló tanár a leghatározot-tabban megczáfolja több lapban megjelent ama hirt, hogy tüdőlob vagy szélhűdés okozta a halált.

A bonczolást és bebalzsamozást dr. Scheuthauer tanár délután 3 órakor végezte be. A nagy tudós rövid ebéd után a bonczolá-si jegyzőkönyvet fogalmazta meg. A bal-zsamozás előtt a véredény-rendszerbe kon-zerváló folyadékot (k o r r o z i v) fecskendez-tek be.

A belső részeket külön fémédényben fogják elhelyezni, melyben még másik üve-gedény is lesz, hogy a belső részek sztrkések ne legyenek, mi a fémml való érintkezés folytán okvetlen bekövetkeznék.

Előkészületek a temetésre.

A főkáptalan a primás temetéseig min-dennap rendkívül konzistoriumot tart Mayer püspök elnökelete alatt, a melyen részt vesz-nek az összes kanonokok, kivéve Sujánszky prelátust, Mully apátkanonokot és Szilágyi kanonokot, kiket betegség köt ágyhoz, Gyön-gélikedik pár nap óta a végrendelet egyik végrehajtója, Rajner kanonok is.

A temetésre érkező összes előkelőségek számára való lakásszerzéssel a konzistorium Rosszival István kanonokot és orsz. képvise-lőt bizta meg, a ki az összes vendégfogadók-ban tekintélyes lefoglalásokat csinált ma dél-előtt. A kanonoki paloták és a seminárium összes rendelkezésre álló szobái a vendégeké.

Szapáry Gyula gróf miniszterelnök tá-

viratilag értesítette Mayer püspököt, hogy Frigyes főherceg el fog jönni, mint ő felsége, a király képviselője. A főherceg szerdán reggel érkezik Pozsonybol különvonaton és még ugyanaz nap, rövid idővel a temetés után el is távozik.

A primási palotában fog lakni, abban a második emeleti palotában, melyet a király és a főhercegek számára szoktak föntartani. Kivül még a szintén megérkező Szapáry Gyula gróf miniszterelnök és Samassa egri érsek lesz a primási udvar vendége és pedig nem csak a palota tultömötsége miatt, hanem azért is, mert a váratlan esemény következtében meglehetősen fejtelenség támadt az ily fogadtatások rendezésével foglalkozni szokott udvari papság körében.

El fog jönni a temetésre Csáky Albin gróf vallás- és közoktatási miniszter is és rokonánál, gróf Csáky apátkanonoknál száll meg. A kultuszminiszter, mielőtt az utazásra végképen alszánta magát, kérdést intézett a primási udvarhoz, hogy biztos-e az átkelés Esztergom-Nána felől a Duna jegén, s hogy nem lenne-e tanácsosabb a szán utat választani.

E távirati kérdés következtében Matyasovszki Lajos primási igazgató számvevő rögtön Budapestre utazott, hogy a kormány tagjait személyesen informálja a közlekedési viszonyokról s tudtára adja, hogy a Duna jege Esztergomnál jóval erősebb 13 centiméternél, a dunai ut tökéletesen megbízható, a mennyiben már napok óta tehervisztelek vannak rajta s így ez a közlekedés előnyösebb. Ennek dacára számítani lehet rá, hogy sokan az országuton szánnal jönnek Esztergomba Vörösváron és Pilis-Csabán át.

Samassa érsek mellett, a kit a primási udvar részletesen tudósít minden eddigi történet megállapításairól, Hórnig vesprémi és Steiner Fülöp székesfehérvári püspök is részt vesz a gyászszertartás segédletében. Kivülük már eddig bejelentették eljövételüket Shusztter váci püspök Dúlanszky bécsi püspök, Császka a székespüspök Vasvári Kolos pannonhalmi főpáti stb. Valószínű, hogy a püspöki karnak az a része, melyet betegség, vagy egyéb lelküldetetlen akadály vissza nem tart, teljes számmal együtt lesz a temetésen.

A konzisztorium mai gyűlésén megválasztott bizottságok közül legfontosabb a primási gazdasági beruházások leltári átvételére és az új érsek kinevezéséig való gondozására kiküldött bizottság, mert az érseki gazdasági főlserelések közel két millió forint értéket képviselnek. A főkáptalan két kiváló gazdasági kapacitását küldötte ki erre a célra, és pedig Gráffy János és Roszival István kanonokokat, kik az összes érseki uradalmakat befogják utazni és mindenről pontos átvételi leltárt készítenek. A leltározás munkája eltarthat két hónapig is.

A primási muzeumokra vonatkozólag, melyek a következők érsekre szállnak, a konzisztorium elhatározta, hogy azoknak gondozója a primási szék betöltéséig a főkáptalan testülete lesz.

A káptalan terjedelmes hódoló feliratban köszönte meg a királynak a primás elhalálozásakor küldött részvétélátvitartat.

A hercegprimás végrendelete.

Az elhunyt hercegprimás végrendelete szószerinti fordításban így hangzik:

Bekövetkező halál esetére utolsó akaratomat a következőkben adom elé, az Atyának, Fiunak és Szentléleknek nevében: Lelkemet ajánlom Jézus szent szívének, mely engemet saját vérével megváltott, és életemben javaimat elhalmozott. Szabad rendelkezési képességemben birtokában hagyom hátra javaimat, melyhez senki jogigényt nem tarthat, a mennyiben szülőimtól semmit nem örökölt.

Testem a szokásos püspöki szertartás mellett temetessék el a székesegyház katedrálisában. A temetésnél mellőzzenek minden fölösleges fénytűzt. A temetkezés után osztassék ki az esztergomi szegények között 1000 frt, a győrieknek 1000 frt, a budapestieknek 1000 frt.

Lelkemért ezer mise szolgáltatassék, melyekért egyenkint 2 frt fizetessék ki. Halálom évfordulója megünneplésére örökre hagyok az esztergomi káptalannak 1000, a pozsonyi káptalannak 600, a győri káptalannak 800 frtot, a fehérváriknak 800 frt.

Az esztergomi franciskánusok zárdájának hagyok 600 forintot, hogy anyámban Teréznek kinek érdekében már életemben alapítványt tettem, lelkéért misét szolgáltatasson. Ingóságaimat kivétel nélkül, mindazokat, melyek az esztergomi érsekségben, Budapesten és melyek Püspökön találtnak, az összes beruházásokkal együtt az érsekségre hagyom.

A képeket és a primási muzeumot ugyanazon helyen kérem megtartani. Búcsúmat

minden különbség nélkül nővéreim gondjaira bízom, a szegényeket közt való kiosztás véget. Összes ezüsttömet, asztali készleteimet, melyek akár az asztal díszére, akár pedig az étkezésre szolgálnak, minden más edénnyel Teréz testvéremnek hagyom, szünyeimeimet adják át székesegyházamnak. Diszkocimát testvéreimnek, Rapcsák Annának és Teréznek hagyom nem érve ide a gazdasági szekereket. A vallásos szertartáshoz tartozó kereszteteket hagyják meg azon a helyen, a hol vannak mert hozzátartoznak az érsekség beruházásához.

Az összes borok, a melyek a pincében vannak, hasonlóképpen a fundus instruktushoz sorolandók. A mi pénzt az én kasszámban találnak, az apostoli székeknek hagyom, vagyis az ez időszertint papának, ki valamennyi egyháznak gondját viseli. Szolgáimnak, cselédjeimnek fizetessék ki egy évi bér. Reiner Lajos kanonoknak, kanczelláriám igazgatójának 5000 forintot hagyok; ugyanannyit hagyok titkáromnak Csernoch Jánosnak, valamint Sédá Ernő jegyzőnek és Machovich Gyulának.

Javaimnak legnagyobb részét a gazdasági beruházások teszik, szarvasmarhákban, juhokban, tinókban, lovakban, gazdasági gépekben és terményekben. Mindezeket végrendelem végrehajtói adják el és a bejött nem csekély összegből fedezték első sorban az esetleges terheket s fizessék ki a föntebb mondott hagyatásokat.

A megmaradt összeg három részre osztassék föl. Az első rész tökéssitessék s ennek kamatai az esztergomi egyházmegye szegényei és szegény tanulói között osztassanak ki. Javaimnak másik részét az esztergomi egyházmegyének következő célokra hagyom: egy harmadában az esztergomi érseki személnáriumnak, második harmadában adicziósszé pénz-tárárnak, az egyházas terveknek földözésére harmadik harmadában a székesegyházi bazilika javára. Összes javaim ez utóbbi két harmadából évi járadék gyanánt Pollmann Márton és Kömives László hatszáz forintokat kapjanak, tehát ketten 1200 frtot, Blaha Károly és Varga György egyenként mindketten 5000 forintot. Horváth Andrásnak és Bakos Jánosnak egyenként mindkettőnek 800 forintot. Összes hátrahagyott javaim harmadrészét testvéreimnek s azok gyermekeinek hagyom: az itt megírt módon.

Négy nővérem volt, Juliánna, Erzsébet, Anna és Teréz. A két első elhalt, Anna testvérem Rapcsák és Terézia élnek. Juliánának, két gyermeke maradt, Zsigmond Imre Zsigmond Juliánna, Erzsébetnek pedig öt gyermeke maradt, Ferencz, István Teréz, férjzett Salamonné, Mária, férjzett Nádeczkiné, mind Holényiek. Rapcsák Annának három gyermeke maradt, kétházasságból. — Akként rendelkezem tehát, hogy összes hátrahagyott javaimnak harmadrésze három egyenlő részre osztassék föl, melyek közül egy részt hajjon Teréz testvérem és gyermekei, a harmadik részt kapják két elhalttestvéremnek a gyermekei. Végül úgy rendelkezem, hogy a többször említett hagyaték felosztása előtt 10,000 forint különítessék el az általam emelt érseki palota fenntartására.

E végrendeletet sajátkezűleg irtam és végrendeleti végrehajtóknak kijelölöm Reiner Lajos esztergomi kanonokot, Mészáros Károly ügyvédet, végül Váczy Ambrus haraszi tisztartómat, kinek egyenkint 3000 frtot hagyok. Kelt Esztergomban, 1887. május 4-én Simor János, bíbironk hercegprimás.

Alulírtakkal együtt, egy időben jelenlevő és erre különösen felkért tanúk ennel hitelesen bizonyítjuk, miszerint általunk személyesen ismert bíbironk hercegprimás, esztergomi érsek, Simor János ur főmagassága előttünk élő szóval, magyar nyelven kijelentette, hogy ezen általa egész kiterjedésében sajátkezűleg irt és aláírt okiratban az ő végrendelete foglaltatik.

Kelt Esztergomban, 1887-dik évi május 4-én. Sújászky Antal s. k. prelátus, kanonok mint fölkért tanu, Meszlényi Gyula s. k. kanonok, mint felkért tanu. Pellet József s. k. kanonok, mint felkért tanu.

Kis-Küküllőmegyéből.

Dicső Szent-Márton, január 24.

Az „Ellenzék” január 23-iki „számában egy Dicsőszentmártonból keltezett távirat jelzi, hogy Kis-Küküllővármegye rendkívüli közgyűlést fog tartani e hó 30-án, mely alkalommal bizalmát és ragaszkodását fogja kifejezni szeretett főispánja, gróf Bethlen Gábor iránt. Egyszersmind egy számos tagból álló küldöttséget meneszt a belügyminiszterhez azon célból, nehogy Ba us z n e r n Guidót küldjék a vármegye főispánjává.

A midőn a vármegye közönségének ezen ösztönös szándékát, mely a kiválasztás gróf Bethlen

Gábor szeretett főispánja iránt legmélyebben üdvözlöm s ahoz hazafias érzülettel hozzájárulni szerencsés vagyok, egyszersmind megbotránkozással kell vennem azon alig hihető hírt, hogy e magyar érzelméről és hazafiságáról országszerte ismert vármegye főispáni székét, egy Bethlen Gábor után, oly férfival cizelőzták betölteni, kinek három-próbás hazafisága kérdés alatt áll.

Alig hihető, hogy a magyar kormány-nak ezen kombinációja valóságban alapult legyen. Mert hiszen, gróf Bethlen Gábornak e vármegyében hazafias érzelmektől áthatott alkotásai; a közigazgatás menetének kifogástalan volta; a kulturális intézmények fejlesztésében elért sikerei s egyáltalában a magyar hazafias szellem ébresztése, megerősödése és fentartása mind oly jellembeil sajátjásai, melyek által magának nemzetiiségi különbség nélkül tiszteletet, becslést és szeretetet tudott kivívni.

S éppen ezért közszeresen fájdalomosan érinté a vármegye közönségét azon hír, most már e hó 21-én Segesváron lefolyt ünnepség alkalmával a grófnak nyitlan tett ama kijelentése, hogy „sajnálattal bár, de önértékeléséig a Kis-Küküllőmegye főispáni állását nem fogja megtartani.” E nyilatkozatnak határozott volta szülte egyfelől az e hó 30-án tartandó rendkívüli közgyűlés megtartását. Tiltakozó közgyűlése lesz ez a vármegye közönségének! Szemébe akar nézni, hogy úgy mondjam, azon merényletnek, mellyel gr. Bethlen Gábor örökebe egy oly férfit akarunk beültetni, kit egyáltalán nem ismerünk, s ki a mi viszonyainkat szintén nem ismeri. Mert, ha már azon elvnek kell hódolni, hogy minden vármegyét egy főispán kormányozzon, s ha a vármegye eddigi szeretve tisztelt főispánja magasabb politikai okoknál fogva ezt megtartani nem hajlandó, akkor mi vármegyénk főispáni székét oly férfival szeretnők betölteni látni, ki vármegyei közéletünk minden ízében jól ismeri, ki a gróf alkotó munkáiban ugyiszlán jobbköz gyanánt segédkezett, s kinek hazafiságában nincs okunk kételkedni.

Ez a férfi nem lehet más, mint a vármegye érdemes alispánja, hilibi Gál Domokos, ki a vármegye szülöttje; a ki több év óta magas és nemes ambícióval igazgatja a vármegye ügyeit; ki páratlan jóindulattal minden irányban emelni törekszik a vármegye kulturáját, közigazgatását s egyáltalán a jóra irányuló közszellemet; ki a vármegye székhelyének a kor kívánalmainak megfelelő emelésében első meg elől, és ki leghivatottabb lenne a nemes gróf örökebe lépni, mint olyan, ki a gróf minden alkotása bölcsőjénél tevékeny részt vett a nehéz munkában. Ugy legyen!

r. l.

Nyilatkozat.

Nagy-Enyed város képviselő-testülete mély sajnálkozással és komoly megtűközéssel vett tudomást a „Kolozsvár” című napilap folyó évi f. e. 7. és 10-ik számaiban „Nagy-Enyedi állapotok” című álnév alatt közölt cikkekben foglalt méltatlan gyanúsításokról, annyival inkább, mert azok nem férfias nyíltsággal és komolysággal, nem félremagyarázatlan határozottsággal és így nem tisztán magyarosan megérthetőleg vannak kifejezve, hanem homálybaurkolvá, kétértelmű célokkal, úgy, hogy sok roszat lehessen alatta érteni, s hogy a városunk ügyeivel nem ismerős nagyközönség előtt mindenféle gyanút keltessenek anélkül, hogy az alattomos gyanúsító szigorú feleltre vonható legyen. Az az ily módon bujkáló gyanúsító, személyével szemben képviselőtestületünk egy szót sem vesztegethet. De ha az író felett könnyű napirendre térhetünk és térünk is, mindazonáltal, mint a nyilvánosság tisztelő, mint e város anyagi ügyeinek és szellemi életfejlődésének felelős intézői nem tartjuk szabadnak hallgatással mellőzni a magukat a gyanúsításokat, melyek ha burkoltak ha többféle magyarázható is, mégis a maguk egészükben tisztán mutatják azon célozatos szándékot, hogy e város közéletét, képviselőtestületünk magatartását és ténykedését, polgármesterünk szereplését oly elitélésremelőt sötét színben tüntessék fel, mintha e vármegyében, városban és képviselőtestületünkben hiányoznék minden önállóság és szabadság, hogy az egész nem egyéb, mint eladósodottnak eszköz egy ugynevezett klikk kezében;

hogy itt nincsen sem erő, sem akarat, sem lelkesedés egyébre, mint fizetések emelésére; hogy midőn áldozatot hoz képviselőtestületünk, akkor is csak olcsó tüntetést rendez; hogy a fenálló városi hatalom a város anyagi és szellemi érdekeit nem biztosítja, nem mozdítja elő, és hogy ezen városnak képviselőtestületünk által már harmad ízben egyhangu bizalommal megválasztott polgármestere, a mint a cikkek sejtetni akarja, a város rovására dinaszticus (!) hatalmat gyakorol és gazdagodik.

Ezen gyanúsításokkal szemben képviselőtestületünk minden tagja, külön-külön önmagáról nyilatkoztatta és az egész testületről elismert, hogy mi soha senkinek sem szellemi, sem anyagi közérdekeiben nem állottunk s nem állunk semmilyen érdekeltségben sem.

nem állunk; polgári szabadságunkat, képviselő önállóságunkat minden körülmények között bármilyen szemben is megőriztük, miként ezt ki is mutattuk és alkalomadtán ezután is tanusítani fogjuk; hogy mi élénk tudatával bírnunk annak, hogy bennünk volt és van erő, akarat és lelkesedés arra, hogy legjobb belátásunk szerint önállóság és — miként eddig, úgy ezután is reméljük közös egyetértéssel — munkáljuk általában hazánk és nemzetünk különösen pedig vármegyénk és városunk közjává, köznevelődési gyarapodását.

És ha végig tekintünk ezen képviselőtestület működésének közelebbi múltján, ha nevezzük ténykedésünknek és alkotásainknak egész hosszú sorozatát: úgy találjuk, hogy nyugodt lelkiismerettel tehetünk vallomást arról, hogy öntudatos, áldozatkész fáradozásainkat megfelelő eredmény követte; a város vagyonát rendeztük, jelentékenyen gyarapítottuk, jövedelmeit fokoztuk, birtokot, házakat vásároltunk, középületeket emeltünk és a közegészségügy, szépítés, a társas élet emelésére is megtettünk annyit, mennyit egy teljesen elpusztított és romjaiból csak lassankint kiemelkedő, s tisztán saját erejére hagyott — és tulnyomó részben a nem éppen jövedelmező mezőgazdasággal foglalkozó lakókból álló — város kebelében tenni lehetett. Mindent a kinek szeme van a jónak látására, — látja; de nem tehetjük, hogy a felhozott vádakkal szemben különösen is fel ne említsük, hogy képviselőtestületünk a közoktatás terén figyelemre méltó áldozatokat hozott és okos megfontolással, a m. kir. közoktatásiügyi kormány helyesléssel megette éppen azt, mit városunk viszonyai között a közszükség leg-sürgősebben követelt. Diszes csarnokot állítottunk a leánynevelésnek, itt felállítottunk egy négy osztályos elemi leányiskolát, elhelyeztük és berendeztük a város költségén az állami polgári leányiskolát és a női ipariskolát s rendeltük az alsófokú iparos és kereskedő tanonciskolát.

Hogy más fiúiskolák rendezéséről még nem gondoskodtunk, ennek magyarázata első sorban abban keresendő, hogy a fennálló felkezeleti fiúiskolák s különösen a Bethlen fiúiskola, elemi iskola és gymnasiuma mellett ennek szüksége eddig még kevésbé mutatkozott, eléggé tanusítja ezt a polgári fiúiskolával tett megismert kísérletünk. És midőn a Bethlen fiúiskola javára egy theol. tanszék fizetésének elvállalását ajánlottuk volt fel, azt nem olcsó tüntetésből tettük, hanem azért, hogy ezen jeles intézetet a célzott megbontástól nagy áldozatok árán is megmentsük, s nem rajtunk mult, hogy ezen ajánlatunkat el nem fogadták, sőt feleletre sem méltatták.

Azt is tudja mindenki, hogy a polgárságot soha semmiféle közigazgatási pótdóval nem terheltük, hogy ennek szüksége ezután sem forog fenn, sőt ellenkezőleg: a polgárságot sokféle alakban segélyeztük közterheit enyhítettük és hogy, dacára azon aránylag csekély fizetés emelésnek, melyet képviselőtestületünk közlebről egyhangulag megszavazott, tisztviselőink javadalmazása most sincs arányban a hason foku állások javadalmazásával s különösen azon kötelezettségekkel, melyeket az állam, az egyház, a társadalom s a közélet egy általában megkövetel tőlük.

Mindezeket átgondolva, midőn a jelzett gyanúsításokat egész határozottsággal visszautasítjuk, kötelesegtünknek tartjuk, hogy egyhangu tanubizonyoságot tegyünk arról, hogy mindezen, a város közjára irányzott ténykedéseinkben nagy érdeme van szeretett és tisztelt polgármesterünknek, ki szakértelmével, buzgó munkásságával, és áldozatkészséggel előjár, — munkára, kitartásra, áldozatra lelkesített, — miért is neki teljes elismerésünket és bizalmunkat nyilvánítsuk s az ellene felhozott, burkolt csak sejtélem szerűleg odavetett állításokat méltatlan és alattomos gyanúsításnak nyilvánítsuk!

Végül nem tehetjük, hogy vissza fojtsuk lelkünkben azon szomorú idők képét, melyeket a most mutatkozó jelek élénken hoznak emlékeztetnkbe, mindenféle intézményeinkben és közműteteinkben ádáz visszavonás ütötte fel fejét, megbénítva minden jóra való törekvést, egymás ellen keserítve az annyira egymásra utalt honi társakat. Isten segedel-méből nemes lelkek önmegtartózkodó, bölcs közreműködésével ezen szomorú idők elmúltak. Ne adja isten, hogy valaha újra bekövetkezzenek! Ora intünk ettől mindenkit és ennek megatlása végett mérsékelt, bölcs és önmegtartózkodó közreműködésre hívjuk fel közéletünk minden jóakor, nemes tényezőjét!

Kelt: Nagy-Enyed r. t. város, képviselőtestületének 1891 évi január hó 20-án tartott rendkívüli közgyűléséből.

BÖRÖK DÁNIEL.

első tanácsos mint elnök.

HORVÁTH JÓZSEF,

főjegyző.

Nyílt kérés.

Bartha Miklós országos képviselő urhoz mint az Ellenzék felelős szerkesztőjéhez.

Tudomásomra jött, miszerint az 1890 május 22-iki törvényhatósági közgyűlés határozata után Dósa Elek főjegyző ur, ki ezen ügyben előadó volt, az „Ellenzék”-ben közléstét végett egy közleményt küldött hozzád, mely nem adatott ki.

Nehogy Dósa Elek ur valamint a közvélemény azon meggyőződésre jöjjön, hogy párt-tinktett, avagy baráti kegyes jó akaratod mentett meg az elítéléstől, kegyeskedjél helyet adni az említett közleménynek becses lapodban. Üdvözlő és kér barátod és híved

Berzeneczy István.

E felajánlásnak nem tehetek eleget. Dósa Elek csakugyan volt egy részletekbe terjedő közlemény, melyet nem adtak ki.

a marostordamegyei állapotok igazolására, melynek éle Berzeneczy István politikai eljárása ellen volt intézve. Ezen kézirát — karlsbadi tartózkodásom alatt — úgy összelevegdettem egyéb irományokkal, hogy azt a beküldés után csak egy félvevel találtam meg. Ekkor sürgőnyileg kérdeztem meg Dósa Elektől, hogy székesegysnek találja-e még most is a közlést? D. E. arra való tekintetből hogy a közlés már idejét multá, nem kívánta a cikik kiadását; én pedig megsemmisítem azt.

Bartha Miklós.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 26.

— Simor János. Lőnhárt Ferencz

erdélyi püspök sürgőnyileg elrendelte, hogy püspöki megyéje minden plebániája templomaiban a megboldogult Simor János bíbironk hercegprimásért ünnepélyes gyász isteni tisztelet tartassék — és pedig az espereskerületek főhelyein f. január hava 28-án, midőn a temetés Esztergomban fog végbemenni, a többi plebániák templomaiban pedig a rá következő január hó 29-én. Ebből kifolyólag Kolozsvárt mint a kolozs-dobokai espereskertlett székhelyén az ünnepélyes gyász istenitisztelet „Libera”-val összekötve folyó január hava 28-án délelőtt 10 órakor fog megtartani a főtéri rom. kath. plebániái templomban, melyen Biró Béla kanonok-plebános fog celebrálni teljes segédlettel s mely alatt a kolozsvári dalkör fog válogatott ének-számokkal közreműködni és melyen a hivatali karok és testületek meghívás folytán meg fognak jelenni. Ugyanezen időben és hasonló ünnepélyességgel a kolozsvári piaristák, minoriták és ferencziek templomaiban is gyász isteni tisztelet fog tartatni és ezt megelőzőleg úgy ezek mint a főtéri templom tornyának összes harangjai meghuzatni, az összeharangozás szomorú hangjai egyébiránt előzőleg már január hó 26-án délelőtt 8 órakor is meg fognak szólalni, hogy a magyar kath. egyház nagy gyászát hirdessék a hívőknek s ima- és részvétérzetre hangolják ezeket a haza és egyház nagy vesztesége felett. Biró Béla kanonok, főesperes-plebános a püspöki rendelet értelmében az iránt is intézkedett, hogy a kolozs-dobokai espereskertlett többi plebániái templomaiban is az ünnepélyes gyász isteni tisztelet január hava 29-én délelőtt 10 órakor megtartassék, erre a hívek figyelmére előre felhívassék és a helyi hivatali testületek meghívassanak. Kolozsvárt különben az egyházi és tanügyi, valamint más középületeken a fekete zászlók lengenek az egyházi és nemzeti gyászra figyelmeztetvén a járó-kelőket is.

— A kolozsvári magyar történelmi tanszékre nyolcan pályáznak. Dr.

Ortway Tivadar pozsonyi akad. tanár, kiváló archeologus és történész. Neve külföldön ép oly jó hangzásu mint nálunk. Akadémiai tag. Dr. Márky budapesti professzor, jeles író és akadémikus. Dr. Szádeczky a tört. társulat m. titkára. Dr. Csányi Dezső. Dr. Kiss I. realisk. tanár Szegedről Dr. Vajda Gyula kegyesrendi igazgató Kolozsváron, évek óta a magyar kulturtörténelem rk. tanára a kolozsvári egyetemen, dr. Acsádi Ignác, hírlapíró és történész. Budapesten dr. Rézbányai János akad. tanár Pécsen.

— Az Erdélyrészi Kárpát-egyesület hazafias levelekben köszönte meg a szebeni és budapesti Kárpát-egyesületeknek az alakuló közgyűlés alkalmából küldött üdvözlőlevelet. A szebeni Kárpát-egyesülethez intézett válasz így hangzik: „Az Erdélyrészi Kárpát-egyesület f. hó 12-én tartott alakuló közgyűlésén általános lelkesedés között olvastattat fel az igen tisztelt testvér egyesület meleg hangu, hazafias üdvözlő levele, melyben a közös cél érdekében támogatását és egyesületünkre nézve rendkívül becses támogatatait felajánlani méltóztatott. A közgyűlés nevében hazafias örömmel viszonzozzuk a szíves üdvözlőletet és őszinte köszönetet mondunk az igért támogatásért, melyet adandó alkalommal a fontos nemzeti ügy testvéries és egyetértő előmozdítása érdekében bizalommal kikérni és felhasználni el nem mulasztandjuk. Fogadják az igen tisztelt testvér egyesület kiváló tiszteletünk és nagybecsűtlésünk kifejezését, mellyel vagyunk Kolozsvárt, 1891. jan. 25-én gróf Bethlen István elnök, Radnóti Dezső titkár. — A magyarországi Kárpát-egyesülethez a következő válasz küldetett: „Egyesületünk f. hó 12-én tartott alakuló közgyűlésén a magyarországi Kárpát-egyesület budapesti osztályának nevében a magyar torrisztika leghivatottabb vezéreinek és képviselőinek hazafias üdvözlőlevele meleg viszhangot talált és általános lelkesedéssel fogadtatott. A kölcsönös egyetértés, a testvéries bizalom látjuk a figyelemben, mellyel az erdélyi román nemzeti ünnepét megtisztelni méltóztatott. Midőn közgyűlésünk nevében, ezért hazafias őszinte köszönetet mondunk, reményünket fejezzük ki, hogy az annyira fontos nemzetgazdasági célok előmozdítása munkájában sokszor fogunk testvéries egyetértésben talál-

H i r d e t é s e k.

Sz. 483—1890. bygrh.

93. (1—1)

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezzel közli, hogy az abrudbányai kir. járásbíró 3073—1890. sz. végzése által Bétsi Weisz Gyula javára zalathnai Kunsztlai Lajos ellen 184 frt 81 kr. tőke, ennek 1890. évi július hó 16. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 20 frt 39 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság 1890. II/11. foglalt és 330 frt 30 kr-ra becsült a foglalási jegyzőkönyv 1-ső tételétől a 28-ik tételig több rendbeli különböző nemű házi butorok és szőnyegekkel álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbírói idézett számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis alperes lakásán Zalathnán leendő eszközösére 1891. évi Február hó 7-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-czikk 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korában eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Abrudbányán, 1891. évi január hó 23. napján.

SZABÓ LAJOS,
kir. bír. végrehajtó.

Tejes-Bárány

megrendelhető nagy mennyiségben

INCZEGYULA

kereskedőnél

BARÓTHON.

Ára bőr nélkül darabonként 3 frt, bérmentve szállítva Magyarország bármelyik postaállomására.

65.

(3—3)

100 kg. vágott bükkfa házhoz szállítva 90 kr.

Legolcsóbb és legjobb tűzifa!!!

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy ez idén is tűzifa legolcsóbban nálam kapható; még pedig egy öl 4 km. fiatal száraz hasáb bükkfa vasuti telephemen átvéve 9 frt 50 kr., házhoz szállítva 10 frt 50 kr.

Felvállalom továbbá a nálam vett fának felvágatását és p. 1 frt 50 kr-ért állít.

Azon nagybecsű bizalom, melylyel a n. é. közönség engem az évek óta folytatott fa-üzletemben részesít és a nagy forgalom, melyet tűzi-fában értem, azon kellemes helyzetben vagyok, minden megrendelést úgy a tűzifa minőségére, valamint mennyiségére nézve, gyorsan és pontosan teljesíteni.

Vágott fa minden időben kapható és leggyorsabban szállítom; 100 kg. vágott bükkfa házhoz szállítva 90 kr., vagy 50 kg. 45 kr.

Nagyobb megrendeléseknél előnyös árakat csinálhatok, ha előre nagyobb mennyiséget megrendelnek.

Megrendeléseket kérem Széchenyi-tér 7. szám alatt levő fűszer-üzletemben, vagy ott levő faraktáromon eszközölni, hol a fa meg is tekinthető.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezve

Werthelmer Vilmos,

Széchenyi-tér 7. szám.

10. (19—20)

Gyors és pontos szállítás!!!

REGALEVÁLTÁSÁG KÖTVÉNYEKET,

illetőleg

UTALVÁNYOKAT

legmagasabb áron vásárol

A KOLOZSVÁRI

KERESKEDELMI BANK.

53. (5—20)

ÚJ BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLET KOLOZSVÁRTT.

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvártt, belkőzép-utca 10. sz. alatt (Minorita-épületben)

FOLLY VICTOR

váltótörvényszékieleg bejegyzett cég alatt

bank- és pénzváltó-üzletet

nyitottam, a következő üzletkörrel:

Értékpapírok, arany- és ezüst pénznemek és külföldi bankjegyek vétele és eladása.

Kisorsolt értékpapírok és mindennemű kamat-szelvények beváltása.

Nyeremények leszámítolása és értékpapíroknak új szelvényekkel való ellátása.

Utalványok kiállítása a külföldre bármely értékben.

Igérvények elárusítása.

Midőn vállalatomat a t. cz. közönség szíves figyelmébe ajánlani bátorkodom, egyszerűsmind kijelentem, hogy e téren való hosszas működésem, továbbá úgy a kolozsvári, mint a felső pénzügyekkel fenntartott széles körű és előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe hoznak, hogy t. megbízóimnak mindenkor a legnagyobb előnyöket biztosíthatom.

Értékpapírok és sorsjegyek kisorsolási utánnézését díjmentesen eszközölöm és készséggel szolgálok minden a banküzlet keretébe vágó felvilágosítással.

Kiváló tisztelettel FOLLY VICTOR.

22. (13—60)

„LÖVYTUS” FAVIASZ.

A hazai kertészetekben ma már kizárólag csakis ezt használják gyümölcsfák, rózsatörvek nemesítésére, beteg fák gyógyítására. — Napon nem olvad, hidegnek, esőnek ellent áll, bogarak nem bántják, a fát teljesen fedi, levegő rajta át nem hatol.

Kapható az „első erdélyi szab. vegyészeti gyárban” LÖVY LIPÓTNÁL Kolozsvártt és TAUFFER FERENCZ utódánál.

600 grammos pléhdoboz ára 1 frt 30 kr.

300 „ „ „ „ 85 „

150 „ „ „ „ 45 „

Elismerő levelek küldettek több h i és austriai gad. akademiák és szőlőszeti iskolák által.

Kitüntette lett a bécsi, gráci, lü i és kolozsvári kiállításokon. — Legújabb az aradi illúzió lett ki-tüntette kiállítási éremmel.

6. (13—x)

Eddig fölülmulthatatlan!

Maager Vilmos-féle valódi tisztított

Dorsmájolaj

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatos és rendeltetik mindama esetekben, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben, III. kerület Heumarkt 3., valamint

az osztrák-magyar monarchia legfőbb gyógyszer-tárában.

Kolozsvártt kapható: WOLFF J., SZÉKY MIKLÓS, BIRÓ JÁNOS, Dr. EMBER B., A. VALENTINI, LUDWIG PALÓCZY gyógyszerész utaknál; továbbá GERGELY FERENCZ, KONYA SÁNDOR és MISSELBACHER J. B. keresk. utaknál.

8. (10—18)

Üzletmegszüntetés miatt általános végeladás!!!

A n. é. közönség szíves tudomására kívánom hozni, hogy üzletemet Főter gr. Teleky-ház alatt teljesen felhagyni szándékozom, mely cél elérése végett „hatósági engedély mellett”

általános Végeladást rendezek.

Hogy célomat mihamarább elérjem, az árakat a beszerzési áron alulra tettem; úgy hogy bárki szükségletét női- és férfi-ruha kelmék, diszítések, selyem- és bársony-kelmék, vászonnemű, mindenféle Chifonok, asztalneműek, creton és parchentek, zsebkendők, paplan, mátrác, pokrócz, Jäger-féle alsó-ruhák, gyapju-, hárász- és selyemkendők, nyakkendő, esőtartó, miderek, csipkenemű, szalag, béllésneműek és sok elé nem sorolható rövidáru cikkekben eddig elő nem fordult olcsó árakban nálam szerezheti be.

Ez alkalommal felkérem mindazon tisztelt vevőimet, kiknek folyószámlájuk rendezve nincs, mielőbb kifizetni szíveskedjenek.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri.

teljes tisztelettel

9. (16—50)

GÁMENTZY JÁNOS.

Szabott árak!!!

Készpénz fizetéssel.